

Nagyszékelyi Hírmondó

Beszámoló a 2020. augusztus 25-én megtartott képviselő-testületi ülésről

Az ülésen nyolc határozat hozatalára és egy rendelet alkotására került sor, ebből hét határozat és a rendeletek végrehajtásáról határidőn belül intézkedtem.

A képviselő-testület első napirendi pontban a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról szóló írásos előterjesztést tárgyalta, majd egyhangúlag elfogadta. Második napirendi pontban az Önkormányzat 2020. évi költségvetésének I. félévi teljesítését tárgyalta és fogadta el a testület. A háziiorvosi szolgálat működéséről szóló beszámolót elnapolta testület. Negyedik napirendi pontban a Nagyszékelyi Értéktár Bizottság beszámolóját – melyet Hargita Péter Árpádné elnök terjesztett elő írásban – fogadták el a testület tagjai.

Egyebek napirendi pont témái:

– A temetőrendelet módosítása, melyben az urnafülkék és a sírhelyek díjairól döntött a testület, a következők szerint:

- egyférőhelyes urnafülke díja: 10 000 Ft
- kétférőhelyes urnafülke díja: 15 000 Ft
- egyszemélyes sírhely díja: 5 000 Ft
- kétszemélyes sírhely díja: 10 000 Ft
- ravatalozás díja: 2 000 Ft

– A területfejlesztési koncepciót tárgyalta a képviselő-testület, melynek elfogadását elnapolta a szeptemberi ülésre. 2020. szeptember 16-án lakossági fórum keretén belül tájékoztatást tartott Farkas István megbízott főépítész.

A második lakossági fórum időpontja 2020. szeptember 29. (kedd) 16 óra, helyszín a művelődési ház lesz.

- A képviselő-testület döntött arról, hogy az idei évben ismét pályázatot nyújt be szociális tűzifa vásárlásra.
- Döntött a képviselőtestület a DÁM Társulás Társulási Megállapodás módosításáról.
- Elfogadta a képviselőtestület a DRV Zrt. által a 2021–2035. időszakra elkészített Gördülő Fejlesztési Terv felújítási-pótlási tervrészét, és a Gördülő Fejlesztési Tervben meghatározott, 2021. évre vonatkozó munkálatokat a DRV Zrt.-től megrendeli.
- A Közép-Duna Vidéke Hulladékgyűjtőközpont Önkormányzati Társulás Társulási Megállapodásának módosítására azért volt szükség, mert Esztergom Város Önkormányzata és Pusztavám Község Önkormányzata 2021. január 1-től csatlakozik a társuláshoz, amely így 170 tagúvá válik.
- A képviselő-testület felülvizsgálta a nagyszékelyi 0194 helyrajzi szám alatt felvett, természetben a Nagyszékely, Cseperkehát dűlő alatt található, nem lakás céljára szolgáló gazdasági épület (szeszfőzde) bérleti díját. A bérleti díj összegét 2021. június 30. napjáig havi 20 000 Ft összegben állapította meg. A képviselő-testület 2020. november 1-től támogatja a Tündérkert mozgalom kezdeményezését, a Tündérkert kialakításához a Tancsics u. 6. szám alatti ingatlan kertjét ajánlotta fel.

Zárt ülésen rendkívüli települési támogatási kérelmek elbírálásáról döntött a képviselő-testület, valamint iskolakezdési települési támogatásban részesít 25 óvodás és 68 iskolás (3–16 éves korú) gyermeket.

Az óvodás gyermekek egyszeri 10 000 Ft, az iskolás gyermekek egyszeri 20 000 Ft támogatást kaptak. A támogatások kifizetése 2020. augusztus 31-én megtörtént.

Tájékoztatom a Tisztelt Lakosságot, hogy a Magyar Falu Program eszközbeszerzési pályázaton elnyert támogatásból 1 db rézsűkaszát, 2 db Stihl motoros kaszát és 2 db John Deere fűnyírót vásárolt az önkormányzat.

Klubecz Istvánné polgármester

MEGHÍVÓ
II. LAKOSSÁGI FÓRUMRA
Nagyszékely Községi Önkormányzat
Képviselő-testülete
2020. szeptember 29-én (kedden)
16 órai kezdettel
a Művelődési Házban (Petőfi u. 14.)
lakossági fórumot tart.

Tárgy:
Településfejlesztési koncepció
és integrált településfejlesztési
stratégia ismertetése

Témakörök:

- Idegenforgalom
- Régészet és örökségvédelem
- Út és környezetvédelem

A 431/2020. (IX.18.) kormányrendelet 1. §-ban foglaltak alapján a maszk használata és a védőtávolság betartása kötelező.

Óbecsey István:

Szeressétek az öregeket

Nagyon szépen kérlek titeket,
Szeressétek az öregeket.
A reszkető kezű ősz apákat,
A hajlott hátú jó anyákat.
A ráncos és eres kezeket,
Az elszürkült, sápadt szemeket.
Én nagyon kérlek titeket,
Szeressétek az öregeket!
Simogassátok meg a deres fejeiket,
Csókoljátok meg a ráncos kezeiket.
Öleljétek meg az öregeket,
Adjatok nekik szeretetet.
Szenvedtek Ők már eleget,
A vigasztalóik ti legyetek.
Én nagyon kérlek titeket,
Szeressétek az öregeket!
Ne tegyétek Őket szűk odúba
Ne rakjátok Őket otthonokba.
Hallgassátok meg a panaszukat,
Enyhítsétek meg a bánatukat.
Legyen hozzájuk szép szavatok,
Legyen számukra mosolyotok.
Én nagyon kérlek titeket,
Szeressétek az öregeket!
Ők is sokat küzdöttek értetek,
Amíg fölnevelkedtetek.
Fáradtak Ők is eleget,
Hogy ti módosabbak legyetek.
Ők is elfogadtak titeket,
Mikor Isten Közéjük ültetett.
Azért én kérlek titeket,
Szeressétek az öregeket!
Ha majd az örök szeretet
Elhívja Őket közületek,
Ti foglaltátok el helyüket,
Mert ti lesztek majd az öregek.
S mindazt, mit nekik tettetek,
Azt adják nektek a gyerekek.
Azért előre intelek titeket,
Szeressétek az öregeket!

Tisztelt Nyugdíjas Lakosság!

Tájékoztatom Önöket, hogy az idei évben az idősök napi rendezvényünk a (COVID-19) vírusjárvány miatt sajnos elmarad, kérem, fogadják szeretettel köszöntésem!

Tisztelt Szépkorú Nagyszékelyiek!

Nagyszékely Község Önkormányzatának képviselő-testülete nevében tisztelettel köszöntöm Önöket.

Az idősök napja nem lehet soha csak egy napos ünnep! Az idősök megbecsülését, a velük való törődést szívünkben fakadó közkötelességünknek tartjuk életünk során. És minden minőségünkben: gyerekként, szülőként, nagyszülőként, szakemberként és közemberként.

Köszönettel tartozunk Önöknek azért, hogy verítékükkel, könnyeikkel, szorgalmas munkájukkal, áldozatvállalásukkal a nehéz időkben is megteremtették és biztosították nekünk, fiatalabbaknak, gyermekeinknek, unokáinknak, hogy tanulhassunk, dolgozhassunk, gyarapodhassunk és nyomdokukba léphessünk.

Köszönjük, hogy küzdöttek értünk, hogy vállalták mindazt, amit a sors az Önök korosztályára mért. Az időskor egy nagyon fontos életszakasz, ajándék annak, aki meg tudja élni lényegét. Ez a lényeg pedig, hogy: az kerül előtérbe, ami számít, és ami igazán értékes, nem pedig a látszat! A szeretni tudás, a türelem, a megértés művészetének birtokosai Önök, ezekhez szükségesek a személyes kapcsolatok, a közösségek. Köszönjük mindazokat az értékeket, amelyeket Önök megőriztek, és mindazt, amivel minket gazdagítanak!

Klubecz Istvánné polgármester

Szociális tűzifa pályázat

Nagyszékely Község Önkormányzata idén is nyert a Belügyminisztérium által kiírt szociális tűzifa pályázaton. A minisztérium 54 erdei m³ tűzifa árát támogatja. Ahogy az eddigi években is, az erdészettől történő ideszállítást és a porciózást, a szociálisan rászorulókhöz történő kiszállítást (ami a tűzifa árának közel fele) az önkormányzat fizeti. A rendeletünk alapján Nagyszékelyben életvitelszerűen lakó, itt lakcímmel rendelkező szociálisan rászorulóknak igényelhetik az **önkormányzattól kérhető nyomtatványon** a szociális tűzifát, amelyet a rendelkezésre álló keret mértékéig tudjuk szétosztani a jogosult rászorulóknak között. A kérelmeket **október 19-éig** kell benyújtani az önkormányzatnál, elbírálásuk az ezt követő testületi ülésen történik.

Az elbírálás során előnyt élvez, aki a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény szerint:

- a) időskorúak járadékára jogosult,
- b) aktív korúak ellátására jogosult,
- c) halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelő család,
- d) települési támogatásra jogosult (különösen lakásfenntartási támogatásban részesülők).

Egy lakott ingatlanra csak egy jogosultnak állapítható meg a támogatás (függetlenül az ott élők és a háztartások számától). Nem jogosult támogatásra az a személy és családja, aki erdőgazdálkodó, erdőtulajdonos, vagy az elmúlt 2 évben fakitermelést végzett, ill. olyan ingatlanban lakik, amely tűzifával nem fűthető. Üres, nem lakott ingatlanra, amelyben életvitelszerűen senki nem él, támogatás nem kérhető.

Csillaglevétel három kísérlettel és egy meglepetéssel

2020. szeptember 2-án, szerdán 8 órakor hívott Ócsai Mihály ácsmester, hogy ha szeretnénk lefotózni, videózni nagytemplomunk csillagának levételét, akkor minél hamarabb induljunk.

Több segítő is elindult a 40 méter magas állványzaton a csúcsdíszig. Amíg feljutottak, mi lent lévők elfoglaltuk a pillanatok rögzítésére legmegfelelőbbnek tűnő helyeket.

A csúcsdísz tartó császárfája magasságát nem ismertük, ezért először próbaemelést kellett csinálni, hogy megállapítsák, leemelhető-e ilyen magasságú állványzatról a majdnem 3 méter magas dísz? Az első kísérlet után kiderült, hogy meg kell magasítani az állványzatot. Egy óra múlva indulhatott a következő leemelési kísérlet. A második kísérletnél már Király Ervin bádogosmester is jelen

volt. A csillagot az alatta lévő almával és tartónyakkal együtt azonban több mint 2 m magasra kellett volna megemelni, ami a jelenlegi magasított állványzatról sem volt kivitelezhető. Emiatt le kellett vágni az alma alatt lévő kúpos réznyakat, hogy le lehessen emelni a csúcsdísz többi részét. Ez a harmadik kísérletre már sikerült.

Ezután szabaddá vált a császárfa alma alatti része, melyre egy fémből készült időkapszula volt kötözve rézdróttal. A körülbelül 40 kilogramm súlyú csillagos csúcsdíszet kötéllel engedték le a csörlőig, majd ennek segítségével tovább, a torony aljáig. Odalent mindnyájan megcsodáltuk a mives készítésű csúcsdíszet. Király Ervin bádogosmester elmagyarázta, milyen komoly munkával kalapálta ki kézzel az egykori mester a gömbdísz felső és alsó részét.

Ezután előkerült a meglepetés, a hosszúkás henger alakú, rézből készült időkapszula. Összetekerve lapult benne őseink üzenete. De vajon kik és mikor írhatták? Szép fekete tintával, kézzel írott kétoldalas szöveget találtunk, és

egy másik kétoldalas papírt, amin írógéppel, lila betűkkel, német nyelven írt szöveg volt.

Mindkét papíron 1934. július 1. a dátum. A német nyelvű szöveg végén egy pecsét Nagy-Székyi Ref. Német Ajku Egyház felirattal, és az akkori lelkész, Berkes József aláírása látható (*Josef Berkes, Seelsorger*).

A magyar nyelvű szövegnek nincsen aláírója. Megmutattam

Máté Lászlóné Juci néninek, aki Karner Tóbiás tanító úr kézírásának véli, aki Burgenlandból jött Nagyszékelybe, és abban az időben a Nagyszékelyi Református Elemi Népiskola igazgatója volt.

A magyar szöveget hangosan felolvastam az ott állóknak. Megható volt visszamenni az időben, és olvasni elődeink hazaszeretetéről és hitéről. Levelük 14 évvel Trianon után íródott. Fájdalmuk ellenére is az a reménység árad belőle, hogy *lesz még boldog nagy Magyarország.*

Hargita Péterné

Üzenet

Rengeteg titkot rejt magában egy épület. Olykor száz év távlatából is nehéz kibogozni: Ki építette? Mikor? Miért? És miért éppen így? Azt az ablakot miért falazták be? Ez a nyílás mi célt szolgált? Nem is tudunk mindent megfejtetni, pedig sokszor hasznos, vagy legalább érdekes volna tudni: Mikor épült a kistemplom? Milyen lehetett, amikor még az volt Nagyszékely legmagasabb épülete? Mekkora részét bontották le, hogy elférjen a nagytemplom? Hogyan építettek kétszázhusz éve negyven méter magas tornyot? Milyen módszerrel emelték be a harangokat? Mikor készült a rézlemez fedés a templom sisakján?

Szerencsére a bölcs és előrelátó ősök időnként üzennek az utódoknak. Tárgyakat és épületeket hagytak ránk, melyekbe neveket és évszámokat véstek. És amíg kő, vakolat, fa és üveg ellenáll az időnek, mi elolvashatjuk, ki nyugszik egy sírhelyen, mikor épült egy lakóház, ki kit szeretett.

Az is megesett, hogy papírra vetették a legfontosabbakat, és a véletlenre bízták, megtaláljuk-e.

Nagy volt az izgalom a minap a nagytemplom tornyán díszelgő alma és csillag (ideiglenes) eltávolításakor. Máté Juci néni elmondása alapján tudtuk, hogy kell lennie egy üzenetnek a gömb belsejében. Egy írás, amit 1934-ben helyeztek oda. Juci néni (akkor még Juci) ötévesen nézte végig a templom köré gyűlt többi nagyszékelyivel, hogy hogyan húzzák fel csigákkal a csúcsdísz a helyére. A gömbbe rejtett üzenetről a felnőttektől hallott. Vajon jól emlékezett? 86 év nagy idő...

Az írás valóban ott volt. A következő két oldalon közöljük, hogy pontosan mi állt benne. (a.b.v.)

A nagyszékelyi református németajku egyház tornyán levő csillagnak villámcsapás által történt megrongálása folytán való helyreállítása után s a templom tornyára újbóli elhelyezése 1934 évi július hó 1-én bensőséges és áhítatos egyházi ünnepség keretében történt, melyből a község minden lakosa kivette részét.

A késői utókor számára, utódaink okulására, vallásos hitüknek, hazafias érzésüknek erősítésére szolgáljanak a következő adatok:

Az 1914–1918 évi világháboruban dicső honvédeink hiába ontották Százezrével vérüket, ma a békekötés után 15-ik éve még csunyább háború folyik. A bennünket körülvevő ellenségeink üldözik az általuk megszállt területen testvéreinket, elveszik anyanyelvüket, hitüket, megtiltják, hogy édesanyjuktól tanult nyelven beszélhessenek egymásközt.

Jönni fog még a leszámolás. Ha mi nem is leszünk már életben, ott lesz lelkünk Veletek Kedves utódaink a csatamezőn, mert mi a világháború véres csatáiban is szembe néztünk ezer halállal.

Ma minden hazafi lelkét füti erős hite, bizakodó reménye, hogy lesz még boldog nagy Magyarország,

mert: Hiszünk egy Istenben

Hiszünk egy Hazában

Hiszünk Magyarországon

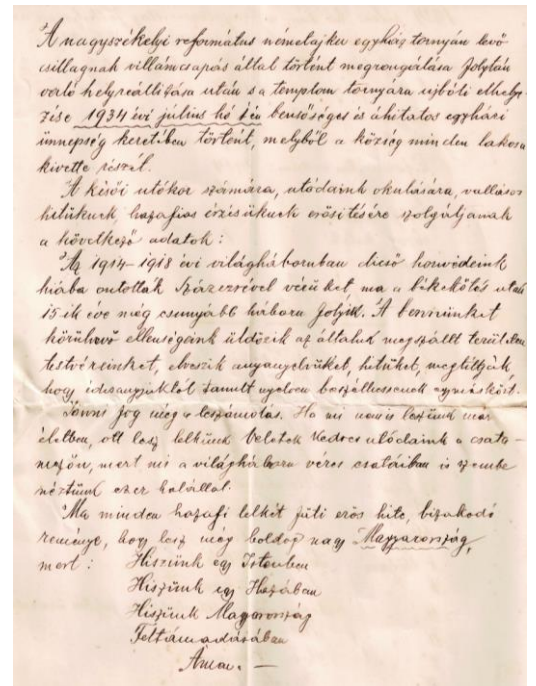
Feltámadásában.

Amen. –

A lap másik oldalára a következő adatokat írták:

1934 július hó 1-én, a templomcsillag felhelyezése napján és idején a politikai községre nézve a következő adatok feljegyzését tartjuk szükségesnek:

lakosság száma:	1997.
magyar anyanyelvű:	50.
német (anyanyelvű):	1947.
Református vallásu:	1954
ág. h. ev. (evangélikus):	26
görög katolikus:	1
görög keleti:	1
izraelita:	—

Elöljáróság

Főjegyző:	vitéz Márky Henrik
Adóügyi jegyző:	Zarubay Ferencz
Körorvos:	Dr. Kretschmann Henrik
Körállatorvos:	Küster Jakab
Községi bíró:	Vilhelm János
II. bíró:	Reinhardt János
Pénztárnok:	Réth János
Községmester:	Kómer Fülöp
I. Elöljáró:	Lóhman Illés
II. (Elöljáró):	Lóhman János
III. (Elöljáró):	Répás József elhalálozása folytán üresedésben
IV (Elöljáró):	Berg Péter
V (Elöljáró):	Hoin Konrád
VI (Elöljáró):	Nágel Henrik

A Nagyszékelyi Német Református Egyházközség állapotjelentése a templomtorony javításának napján, az Úr 1934. évében, július 1-én

1. Az egyházközség tagjainak **száma**: 1752 lélek, 619 házaspár.
2. **Istentiszteletek**: minden vasárnap délelőtt és délután, német nyelven tartattak: délelőtt 10 órakor és délután 2 órakor. Ezen kívül az egyházi év nagyobb ünnepeinek első és második napján: a vasárnaphoz hasonlóan. **Az úri szent vacsora** kiszolgáltatása: karácsony, húsvét és pünkösd első napján, az új kenyér (*ünnepén*), az új bor (*ünnepén*) és advent első vasárnapján volt. A **templomba járók** száma elég jónak mondható (400–700 fő között), az úrvacsorán résztvevőké szintén. **Keresztelések** vasárnap délután az istentisztelet keretében, **esketések** kedd délelőtt 10 órakor voltak. A gyermekek iskolai tanulmányaik befejezte után, a 12. életévükben **konfirmáltak**. A konfirmált **halottak** a templomban egy bibliai prédikációval adatnak át az örökkévalóságnak. **Imaórák** hetente kétszer és az ünnepek harmadik napján.
3. **Bibliaórákon** csütörtök esténként 70–120 résztvevő volt jelen.
4. **Vasárnapi iskola**: a kisiskolásoknak minden vasárnap délután 1 órakor, és ezen mindig csaknem az összes iskolás jelen volt. Vasárnapi iskolai tanítók: Berkes József tiszteletes felesége, vitéz Márky Henrik (községi főjegyző) felesége, Magyar Aranka tanítónő és Halmai Theodor tanító.
5. Az egyházközségnek mintegy 30 tagból álló **református férfikara** is volt, amely nagy ünnepeken az ünnepi istentisztelet keretében négyszólamú egyházi műveket adott elő. A karvezető mindig egy tanár volt, mégpedig: vitéz Palotay-Pfaff Dániel, utána Halmai Theodor. A kórusnak saját selyemzászlaja volt, a következő felirattal: „Gott, Glaube, Gesang!” (*Isten, hit, éneklés*).
6. A közösségben működött egy **leányegylet**, amelyhez a konfirmált leányok tartoztak a megházasodásukig. Az egylet vezetője a tiszteltesné volt. Minden pénteken délután tartották az összejöveteleiket. A lányok kézimunkáztak, felolvasást hallgattak, olvastak a Bibliából, bibliamagyarázatokat hallgattak, egyházi és világi dalokat énekeltek, játszottak.
7. Az egyházközségnek saját felekezeti népisoklája volt (*Volksschule*) 4 tanítóval: Tobias Karner iskolaigazgató, vitéz Palotay Dániel, Magyar Aranka és Halmai Theodor.
8. A gyülekezet lelkipásztora Berkes József volt, az egyházközség alapítása (1722) óta szám szerint a tizenharmadik lelkész.
9. Az egyházközség vezetősége: Andreas Ferter gondnok, Peter Schilling az egyházközség pénztárosa, Filipp Hainbuch és Andreas Schneider segédgondnokok. A presbiterek a következők voltak: Filipp Komer (10. hsz.[=házsám]), Johann Knoch (18. hsz.), Andreas Neidert (20. hsz.), Heinrich Hainbuch (23. hsz.), vitéz Látrányi János (39. hsz.), Heinrich Hainbuch (48. hsz.), Johann Nagel (49. hsz.), Andreas Lohmann (114. hsz.), vitéz Székely János (122. hsz.), Heinrich Reinhardt (148. hsz.), Heinrich Nagel (154. hsz.), Johann Nettling (177. hsz.), Heinrich Nagel (203. hsz.), Reinhardt Lohmann (222. hsz.), Heinrich Wilhelm (239. hsz.), Johann Neidert (266. hsz.), Johann Réth (333. hsz.), Heinrich Schilling (340. hsz.), Heinrich Berg (370. hsz.), Péter Ruppert (374. hsz.), Konrád Reinhardt (383. hsz.). Az egyházközség egyházfiai (*dékáns*) voltak: Heinrich Holzapfel és Konrád Holb, harangozó Johann März volt.
10. Az egyházközség a Külsősomogyi Református Egyházmegyéhez tartozott, esperes (*Senior*) Vincze Elek (*Alexius Vincze*) volt.
11. A gyülekezet a Dunamelléki Református Egyházkerülethez tartozott. Az egyházkerület püspöke Dr. Ravasz László (*Dr. Ladislaus Ravasz*) volt, a híres szónok és a Magyar Tudományos Akadémia tagja.
12. A templomtornyot két okból kellett javítani: 1. 1932 nyarán a belecsapott a villám (*Himmelblitz*) és letörte a csillagot, tönkretette a torony rézfedését, áthatolt az orgonán, és a templom két legalsó ablakánál tört ki a szabadba. Az új orgonában (*megj.: 1926-ban az Angster cég építette újjá*) okozott kár 180 pengőtt tett ki.
2. A 133 év már amúgy is erősen megviselte/tönkretette a torony rézfedését. A javítás a modern, újonnan felállított villámhárítóval együtt 530 pengőre rúgott. A mester, aki a javítást elvégezte, Heinrich Kehl volt Gyönkről, és a segédje, Mathias Pläser.
13. A csillag és a gömb ünnepélyes felhelyezésének napján – vasárnap délután – lett megkeresztelve a keresztyén szülők: Andreas Neidert és felesége, Elisabetha Schneider kisbabája Catharina névre. Keresztszülők voltak: Konrád Schneider és felesége, Catharina Petz és hajadon lányuk, Catharina. Ugyanezen a napon lett eltemetve Andreas Knoch (74 éves).

Dicsőség a magasságban Istennek.

Nagyszékely, 1934. július hó 1-én.

Josef Kehl
Seelsorger.

Toronyfaragó-művész

Szinte teljesen egymaga dolgozik a templomtorony sisakján. Először függőlegesbe állította, majd a belső szerkezetet hozta rendbe, végül a rézlemezfedés aljzatának előkészítésébe és a tagozatok helyreállításába fogott bele. Boszorkányos ügyességgel faragott meg több tíz méternyi osztópárkányt egy szál láncfűrészsel. **Ócsai Mihályt** kérdezgettem munkájáról. Szegről-végről kollégák vagyunk, így bátran tegeződhetünk.

Arany Beáta Virág

Mivel foglalkozol?

Az eredeti szakmám ács-állványozó. Ebben el is töltöttem egynehány évet, de folyamatosan képeztem magam a legkülönbözőbb szakmákban. A toronyépítés közel 25 éve kezdődött az unokabátyámmal, s onnantól kezdve minden évben folyamatosan részt veszek legalább egy, de inkább két-három torony rekonstrukciójában, és új tornyok építésében is. Tavaly a kiskunlacházi torony befejezésében vettem részt, a Petőfi téri orosz ortodox templom tornyának rekonstrukciójában Budapesten, és dolgoztam a győri toronyban.

Én egy állandóan képzés alatt levő ember vagyok, akinek mindig a feladatok adják a lehetőséget és képesítést. Az alapterület mégis a fának a szeretete, és azoknak az idős embereknek a tisztelete, akik ezeket annak idején elkészítették. Én jobban vonzódtam ehhez a fajta építészethez – a tornyokhoz, a templomokhoz. Teljesen más megoldásokra kell törekedni, mint egy átlagos tetőnél. Ezeknél a tornyoknál nagyon fontos, hogy a csapok, fakötések meg legyenek alkotva. Közel van a faragóművészethez, mert ha nem olyan, nem illik össze. Milliméter pontosan illeszkedni kell, különben sántít.

Hogyan fogsz hozzá egy torony javításához?

A fölmérésen és a fizikai fölkészültségen túl egy lelki fölkészültség is kell. Igyekszem valahogy közel kerülni ahhoz a toronyhoz. Ez némelyeknek furcsa lehet, mert élettelen dologról van szó, de az ősök beleépítették a szívüket-lelküket, és én ezt próbálom megfejteni, mint egy irodalmi művet. Eljövök, leülök a lábaihoz, és megkérdezem, hogy hol fáj. Az én szívemben megszemélyesednek ezek a dolgok, amikor közel kerülök hozzájuk. Ez a torony is rengeteg időt megélt. Szegény meg volt billenve, és az állandó szélnyomásnak kitéve mozgott. Amikor volt egy komolyabb szél, lehetett hallani, hogy nyöszörög. Most egységes az egész torony: bárhol megütjük, az együtt zeng, mint egy hangszer.

A nagyszékelyi toronynál mi volt nagy kihívás?

Annyiban kihívás fönt dolgozni, hogy föl kell juttatni az anyagokat. Maga a szakmai dolog, hogy ezt itt vágjuk el, vagy két centivel odébb, és a csapot ide tegyük, vagy oda, az mindig szerkesztés kérdése. Itt már megvannak a szerkesztések. A rekonstrukciónak az a része a nehéz kihívás, hogy úgy megépítsem, hogy az minőségben az eredeti elképzelést sugározza tovább.

Mi a véleményed a toronyban lévő faanyagról?

Ezek az anyagok több száz éves fákból voltak. A mostaniak hirtelen nőnek, és nem hagyják őket 50-80 cm derékvastagságúra nőni, csak éppen annyira, amennyire nagyon muszáj. Teljesen máshogy alakulnak a fa

rostjai akkor, amikor 150 évig egy helyben áll és növekszik: sűrűbb lesz, összebb tömörödik. Ha most szerezni akarunk egy 10 m hosszú, 30x30-as faanyagot, hát fogják, aztán megragasztják. Tartós is lehet, de soha nem lesz olyan egységes, mint amikor együtt nő, és a szerkezet sejtől sejté épül egymásra.

Most lekezeljük ezeket a fákat a ma található legjobb kezelőanyagokkal, ugyanakkor nincsenek meg a régi cserzőanyagok. Annak idején elindultak a mesterek kivágni a fákat, leúsztatták valamelyik folyón, majd ott a folyóparton megfaragták. Mire ökrösszekérrel idehajtották 600 km-ről, szinte megszáradtak.

Ide milyen fa van beépítve?

A legelső szinten beépített fő tartógerendák csertölgyek. A fő tartószerkezetbe borovi fenyő oszlopok vannak beépítve, egyéb részeken luc- és jegenyefenyő. A tölgyfának 500 év, a borovi fenyőnek 400 év a hivatalosan elfogadott kifutása.

Üzennél valamit Nagyszékely lakóinak?

Higgyék el, hogy én tisztetem az ősöket, akik ezt a tornyot megépítették, és tisztetem az itt élő embereket annyira, hogy a szakmai tudásom legjavát adom ebbe a toronyba. Az a lehetőség, hogy ez itt megadatik nekem, az egy nagy boldogság. Mert itt tényleg szép a szerkezet; nagyon sok gondnal és odafigyeléssel építették meg azok a mesterek. Nem véletlenül áll a mai napig is.

NYITOTT OLDALAK

„Legyen kerted, ha csak egy balkonláda is virágokkal beültetve. Így biztosan találkozol Istennel.” (Géczy Gábor)
A Nyitott Porták kérdéskörét kibővítjük a kert tematikájával; ebben a szellemben folytatjuk a porták bemutatására létrehívott sorozatunkat. A második részben folytatódik a lelki-szellemi ráhangolódás.

Nyárkerti elmélkedések, avagy álmodtam egy világot magamnak

A két nagy háború (világégés) között döntően az irodalom hordozta az élet újrakezdésének és újrafogalmazásának nagy és szent terhét, figyelmét kiterjesztve minden apró részletre: a társadalom állapotára, az egyén helyzetére a társadalomban, kettőjük morális viszonyára, és olyan álmok, tervek megjelenítésére, ami lehetőséget jelent az egyénnek és a társadalomnak is egy morálisan elfogadható folytatáshoz. A felfogásbeli különbségek már intenzíven jelen vannak és már élesen elhatárolható táborokat hoznak létre, de a morál – magasabb szinten emberi méltóság – még a különböző világnézetű berkekben egyaránt jelen van, ha csak deklarált szinten is.

1925 áprilisában írja József Attila a *Kertész leszek* című versében:

Ő maga végül is nem jutott el erre az életformára, de hatalmas érzékenységgel meg tudta örökíteni a korban rezgő békés, nyugodt és termékeny életre vágyók ideáljait. A fent említett decens moralitásra való vágyakozást is megfogalmazza:

„Kertész leszek, fát nevelek,
kelő nappal én is kelek,
nem törődök semmi mással,
csak a beojtott virággal.”

„Tejet iszok és pipázok,
jóhíremre jól vigyázok,
nem ér engem veszedelem,
magamat is elültetem.”

A legutóbbi, rendszerváltásnak nevezett nagyjából vértelen világégés után sokkal inkább periferiális jellegű gondolkodók, botcsinálta filozófusok, olykor a tudomány emberei próbálják megfogalmazni inkább a „hogyan tovább természetes keretek között” kérdéskörét. Az érveléseikben önkényesen kiválogatott tudományos és történelmi adatok, tények felsorolásával igyekeznek medret kikényszeríteni a „kertészek” számára egy morálját immár elvesztett, teljesen anyagi érdek- és haszonközpontú társadalomban, ahol a „szelídeket” nevetségessé téve teljesen kiszorítják a legártatlanabb érvényesülés terepéről is. Nyilván az, hogy idáig eljutottunk, egy hosszú tervezett folyamat; József Attila versének utolsó négy sora pontosan tanúsítja, hogy az általa világpusztulásnak nevezett társadalomromboló szándék már száz évvel ezelőtt is érzékelhető volt:

De „kertészek”, „szelídek” (jézusi fogalommal) mindig vannak. Ha olykor reménytelenül, olykor elkeseredve, kinevetve, kiszorítva, de töretlen hittel és javító szándékkal végzik felvállalt tevékenységüket: mint rongyos istenek, a föld porába új és új életet vetnek és nevelnek, szép és nemes virágot nevelnek. Nem a világ sírjára, remélik. Hanem a nemesen egyszerű szépségért:

„Kell ez nagyon, igen nagyon,
napkeleten, napnyugaton –
ha már elpusztul a világ,
legyen a sírjára virág.”

„Világ világa, virágnak virága...” (folytatjuk)

Gyergyói Noémi

Falusi fortélyok ősszel

Aki szombat este a művelődési ház környékén járt, annak hangulatos népzenei élményben lehetett része: a Sodrás Banda húzta lelkünkig hatolóan. A szabadtéri koncert a „Négy évszak egy élő faluban” tanfolyam falubéli érdeklődők számára nyitott programja volt. Szeptember 18–20. között ugyanis visszatért hozzánk egy nyáron már itt járt kis csapat, hogy felfedezze az őszi vidéki tevékenységeket. A járványhelyzet miatt a programok túlnyomó többsége szabadtéri volt, figyeltünk a megfelelő távolságokra, és tartottuk magunkat a kis létszámú tanfolyamhoz.

A résztvevők most is számos portára ellátogattak. Színes, pompázatos terményszerző mutatka meg a tájfajta sokszínűségét az Áldott Menedékben. A résztvevők itt franciás jellegű lecsót készítettek, amibe a paprikán, paradicsomon és hagymán kívül némi padlizsán és cukkini is került. A Cseperke-völgyben a téli időszakra való felkészülés, az állatok takarmányozása volt a központi téma, illetve a kecskefeldolgozás fortélyai.

Karolinának szimpatikusak voltak a tanfolyam során a házigazdák, akik bemutatták mindennapi életüket. Tanulságos volt számára, hogy nekik mi a nehézség, és hogyan jutottak el addig, ahol most tartanak. Kálmán szerint a vibráló, sokszínű nyári élmény után most letisztulás, nyugodtabb hangulat hatott át mindent, ami megmutatta számára az irányt. Zsuzsának tetszett a szenvedély és az elkötelezettség, ami a gazdákat körbeveszi; ami megtartja a területet, amit a gondnokságuk alá vettek.

A tanfolyam főszervezője a Két Torony Nagyszékelyi Faluegylet, amely a Falusi Fortélyok Iskolája kezdeményezés befogadója. Támogató az Erasmus+.

Jagodics Edit

Megy a cserép vándorútra

Különös sorsa van a tárgyoknak. Ha egy-egy cserép el tudná mesélni, hogy hány kéz is érintette meg élete folyamán és milyen beszélgetéseket hallgatott ki akarata ellenére, érdekes történeteket lehetne kanyarítani belőle.

A templom agg cserepei közül az „újabbak” most kerültek fel a református parókia mögötti hajdan volt gazdasági épületből átvedlett gyülekezeti házra. Életútjuk 1926-ig vezethető vissza. Ezt onnan tudjuk, hogy átpakolás közben az egyikén találtunk egy feliratot: „*mikor jön már az a cserép 1926*”. Az egyik unatkozó munkás karistolhatta bele ezt a szöveget a még kiégetetlen cserép hátuljába.

Azt hihetnénk, hogy a templom tetejére felkerülve mostanáig békésen pihenhetek a cserepek, de informátorom (Szenczi Győző, a néhai nagyszékelyi lelkész fia) úgy emlékszik, hogy a 60-as évek második felében lett átpakolva a tető többfajta cserépből olyan csíkosra, mint ahogy mi ismertük. Ha csak ekkor érkeztek a piros cserepek, joggal feltételezhetjük, hogy már akkor is bontásból származtak. Most pedig – életük feltehetően harmadik szakaszában – sok-sok segítő kézen keresztül kerültek a gyülekezeti ház tetejére.

A közel 9000 darab cserepet hat nekirugaszkodással hordtuk át. A templom mellől kettesével adogattuk Fehér Gyula utánfutójára. Volt, amikor elég volt öt embernek csatárláncba állnia, de olyan is előfordult, hogy tizenkét emberen keresztül jutott a platóra. Aztán ledepóztuk a parókiaán – ismét 4-5 kézen át.

A szombati tetőcserepezés napján a tető alá hordás egyszemélyes kitartó munkát, vagy újabb, akár 10 fős csatárláncot kívánt. Aztán a létrán fölfelé két ember, a tetőn pedig újabb öt adta tovább. Ha összeszámolom, 25-ször is kézbe kellett venni egy-egy cserepet, hogy megtalálja új lakóhelyét a gyülekezeti házon.

MINDENKINEK NAGYON-NAGYON KÖSZÖNJÜK, aki akár csak egy órát, vagy egész napját rászánta a szombati cserepezésre. Minden segítség számított. IGAZI JÓ HANGULATÚ CSAPATMUNKA VOLT. Nem sikerült pontosan összeszámolnom, de ez alkalommal körülbelül 35-en voltunk, akik részt vettünk a kalákamunkában, bizonyítva, hogy egy jó célért segítve egymást nagyszerű dolgokat lehet véghez vinni. A legidősebb segítőnk 70 éves volt, a legfiatalabb pedig 6 éves. Volt olyan nem falubeli vendég is, aki azt mondta, legközelebb is szervezzünk neki cserepezést, ha jön, olyan nagyszerű érzés ilyenben részt venni.

Jó volt átélni az összefogás erejét és hatékonyságát. Köszönjük ezt a gyülekezet vezetősége nevében is. Remélhetőleg a cserepek egyszer majd elmesélik az utódainknak, hogy milyen nagyszerű módon kerültek mostani lakóhelyükre.

Hargita Péter

Nagyszékelyi Szabadegyetem

2020 szeptember 19-én, szombaton délután kellemes kültéri helyszínen, meleg, napos időben zajlott a Nagyszékelyi Szabadegyetem első előadása. Vendégünk Domokos László színművész volt, akivel sok tévénéző szinte mindennap találkozik a képernyőn, hiszen ő játssza a *Barátok közt* televíziós sorozat Berényi Attiláját. A meghívott őszinte, szórakoztató, szellemes embernek bizonyult. Témái személyesek, megközelítései intelligensek voltak.

Részletesen, kendőzetlenül és kritikusán beszélt a televíziós sorozat iparszerű gyártásáról, működési mechanizmusairól, a szakma elitélő megbélyegzéséről. Beszélt gyerekkoráról, székely származásáról, marosvásárhelyi egyetemi élményeiről a színművészetin, vicces színpadi helyzetekről, a közismertség kellemetlenségeiről, elemezte a celebség fogalmát, és beszélt a *Konyhafőnök VIP* főzőversenyben átélt élményeiről is. A közönség visszafogottan ugyan, de kérdezett, így hozzájárult a beszélgetés alakulásához, mely tartalmas volt és szórakoztató. A képernyő távolságából – ha úgy tetszik: magaslatából – „sztár” helyett egy alázatos, közvetlen, jó humorú Ember jelenlétét tapasztalhatták meg az ott lévők, tanúságául annak, hogy előítéleteink, akár pozitív, akár negatív előjelűek, valójában milyen törekenyek.

A Két Torony Nagyszékelyi Faluegyelet rendezvénysorozatának támogatója a NEA, a Miniszterelnökség és a Bethlen Gábor Zrt.

Nemzeti
Együttműködési
Alap

Csáki Csilla

Az újságot kiadja Nagyszékely Község Önkormányzata • 7085 Nagyszékely, Táncsics u. 11. Tel.: 74/408-393

Az újság interneten is elérhető a www.nagyszekely.hu honlapon.

Az újság létrejöttét segítette: Arany Beáta Virág, Klubecz Istvánné és az Önkormányzat dolgozói.

Korrektúra: Bori Tamás